

Ljiljana Subotić

BALKAN – KULTURNI PROSTOR BEZ GRANICA VI

Banski dvor, 7–20. april, 2006.

---

va specifična likovna izložba na kojoj se predstavljaju umetnici zemalja regiona, za četiri godine postojanja organizovana je već šesti put. Osnovna ideja autora ovog projekta je bila da snagom likovnog izraza iskažu društvenu kritiku i da kroz umetničko okupljanje i predstavljanje povežu narode i taj program sprovedu u svim umetničkim centrima regiona.

Ova ideja je realizovana prvi put u Sofiji, 2002. kada je u

Nacionalnoj galeriji održana prva izložba, potom sledi Beograd 2003. (hotel "Interkontinental"), zatim ponovo Sofija iste godine u Galeriji Ministarstva kulture. Skopska Galerija Kulturno-informativnog centra je bila domaćin izložbe 2004. i pretposlednja novembra, 2005. u Beogradu u Galeriji Politehničke akademije. Sve dosadašnje izložbe "Balkan – kulturni prostor bez granica" su bile praćene podrškom institucija na najvišem nivou, pa tako i ovaj put, izložba dobija izuzetno reprezentativan prostor u Kulturnom centru Banskog dvora. I kao što su svakoj dobroj ideji vrata širom otvorena, tako se u ovaj projekat uključuje sve više umetnika i zemalja. Na prošloj izložbi prvi put su se uključili umetnici Republike Srpske a evo već posle nekoliko meseci ponudili su i svoje

gostoprimstvo kao domaćini. Kao organizator prethodne postavke u Galeriji Kulturnog centra Politehničke akademije u Beogradu, i autor teksta za katalog, isti sam zaključila rečenicom da mi je želja da se ideja i dalje razrađuje i širi i da obuhvati i druge umetnike sem slikara. Upravo ova izložba u Kulturnom centru Banskog dvora koja je uključena kao deo velike manifestacije koja ima izuzetan značaj za Banja Luku i Republiku Srpsku je potvrda realizacije te ideje. Ovakva sveobuhvatna događanja gde su uključeni mnogi kulturni stvaraoci i poslanici kao akteri programa proslave "Dani Vlade S. Miloševića", potkrepljuju tu ideju zajedništva i kosmopolitizma.

Ova ideja ili projekat, likovne umetnike ne uslovljava tematikom. Svako od predstavljenih umetnika ima svoj vlastiti stil ali su zajedno, srodnog slikarskog izraza. Tu ideju okupljanja i istupanja potkrepljuju jednim nepredmetnim slikanjem. Ta distanca od predmetnog kao nosilac pogleda modernog života je njihov spontani način poistovećivanja ideje sa jednim vremenom i željom za napretkom i prevazilaženjem svih vrsta nesuglasica i nepoverenja. Umetnik svojom intuicijom realizuje osnovne zakone slikarstva, sve stvari gube eventualne oblike a kroz rešavanje vrednosti boje i tona, boje i prostora, oblika i boje, i pariranjem toplih i hladnih tonova, postiže unutarnje uravnoteženje.

Grupu iz Srbije koja je glavni nosilac i pokretač ove ideje, uglavnom čine Gordana Čekić, Mirjana Mojsić, Vesna Karačaš, Aleksandar Saša Popović i Branislav S. Marković koji su se banjalučkoj publici predstavili svojim standardnim radovima. Ja moram da pohvalim izuzetan entuzijazam ovih ljudi koji su inicirali ovakav vid saradnje. Trudili su se da svake

godine okupe umetnike i realizuju po jednu izložbu i to bez ikakve finansijske podrške bilo koje institucije. Doduše u današnje vreme za umetnike se može samo reći da su entuzijasti i volonteri. Pošto grupa nije zatvorena pa se na svakoj izložbi pojavi i novi učesnik što je i jeste cilj, njima se ovaj put priključio Nenad Zeljić.

Emil Šulajkovski i Emilija Božinovska su predstavljali Makedoniju sa dva dobra rada posebnog kolorita i strukture.

Učesnik iz Slovenije je Leon Zakrajšek čiji je rad u kombinovanoj tehnici odavao kvalitetnog umetnika. Bugarski umetnici koji su se u novembru 2005. predstavili beogradskoj publici i izuzetno doprineli kvalitetu izložbe, i ovaj put su to svojim nastupom potvrdili Plamen Stefanov, Georgi Ivanov, Ivan Janev i Nikolaj Janakiev. Izuzetno prijatno iznenađenje za mene bili su, umetnici Republike Srpske koji su svojim odabirom umetnika i radova doprineli jednom potpunom zaokruženju i izjednačavanju kvaliteta i ideje. Kao predstavnici Republike Srpske, radove su izložili Zoran Banović, Predrag Marjanović, Novak Demonjić Ozrenski, Jelena Karišik, Marin Milutinović i Danko Brkić koji je bio glavni koordinator za banjalučku postavku.

Ovakva ideja zbližavanja zajedničkim nastupima je nosilac jedne velike umetničke vere, i tu leži njena vrednost. Drago mi je što se u ovaj projekat uključila i Republika Srpska jer to svakako zaslužuje ne samo zbog nacionalne identičnosti već i zato što ima sjajne umetnike što je doprinelo ne samo kvantitetu nego i kvalitetu izložbe. Izložba pod ovim nazivom, već ima poziv za Grčku i ponovo Bugarsku, što je svakako dovoljan razlog da u umetnike možemo uvek imati najviše poverenja kao nosiocima duhovnih i kulturnih veza.